

ROYAUME DE BELGIQUE

KONINKRIJK BELGIË

AVIS 34.321/2

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

ADVIES 34.321/2

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Vice-Premier Ministre et Ministre des Affaires étrangères, le 28 octobre 2002, d'une demande d'avis sur un avant-projet de loi portant "assentiment à la Convention pénale sur la corruption, faite à Strasbourg le 27 janvier 1999", a donné le 19 décembre 2002 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 28 oktober 2002 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van wet houdende "instemming met het Verdrag inzake de strafrechtelijke bestrijding van corruptie, gedaan te Straatsburg op 27 januari 1999", heeft op 19 december 2002 het volgende advies gegeven :

Observation générale

L'avant-projet de loi examiné porte assentiment à la Convention pénale sur la corruption, faite à Strasbourg le 27 janvier 1999.

La deuxième partie de l'exposé des motifs est consacrée à la conformité du droit belge avec les dispositions de la Convention précitée.

Par une loi du 10 février 1999, le législateur a prévu des dispositions pénales afin de lutter contre la corruption, que ce soit dans le secteur public ou dans le secteur privé, au niveau national ou international. Le droit belge répond dès lors dans une large mesure aux exigences de la Convention précitée.

Toutefois, l'exposé des motifs indique que la Belgique souhaite faire certaines réserves quant à la mise en oeuvre de quelques dispositions de la Convention, précitée, et notamment, en ce qui concerne son article 17, § 1er, b) et c).

En vertu de cette disposition, chaque Etat partie doit adopter les mesures législatives nécessaires pour établir sa compétence quant aux infractions visées par la Convention lorsque :

- "a) l'infraction est commise en tout ou en partie sur son territoire;
- b) l'auteur de l'infraction est un de ses ressortissants, un de ses agents publics ou un de ses membres d'assemblées publiques nationales;
- c) l'infraction implique l'un de ses agents publics ou membres de ses assemblées publiques nationales ou toute personne visée aux articles 9 à 11, qui est en même temps un de ses ressortissants."

.../...

La réserve que souhaiterait formuler la Belgique est rédigée comme suit dans l'exposé des motifs ¹ :

"Conformément à l'article 37, paragraphe 2, de la Convention, la Belgique se réserve le droit d'appliquer l'article 17, paragraphe 1, b) et c), uniquement si l'infraction est également une infraction aux termes de la législation de la Partie dans laquelle elle a été commise (double incrimination).".

Le Conseil d'Etat s'interroge cependant sur la portée de cette réserve dès lors que l'article 10quater du titre préliminaire du Code de procédure pénale détermine les compétences des juridictions belges pour des faits de corruption commis hors du territoire belge, que l'auteur de cette infraction soit un ressortissant belge ou un étranger.

Ainsi, selon l'article 10quater, 3°, précité, le principe de la double incrimination n'est requis que si la corruption concerne une personne qui exerce une fonction publique dans un Etat étranger qui n'est pas membre de l'Union européenne.

L'exposé des motifs devrait, dès lors, mieux faire ressortir la portée de cette réserve par rapport à l'article 10quater, précité.

⁽¹⁾ Voir la p. 37.

Algemene opmerking

Het voorliggende voorontwerp verleent instemming met het Verdrag inzake de strafrechtelijke bestrijding van corruptie, gedaan te Straatsburg op 27 januari 1999.

Het tweede gedeelte van de memorie van toelichting is gewijd aan de overeenstemming van het Belgische recht met de bepalingen van het voormelde Verdrag.

De wetgever heeft bij een wet van 10 februari 1999 voorzien in strafbepalingen om corruptie te bestrijden, zowel in de openbare als in de privésector, op nationaal of internationaal niveau. Het Belgische recht beantwoordt bijgevolg ruimschoots aan de vereisten van het voormelde Verdrag.

In de memorie van toelichting wordt evenwel vermeld dat België een zeker voorbehoud wenst te maken wat de uitvoering betreft van enkele bepalingen van het voormelde Verdrag en inzonderheid wat artikel 17, eerste lid, b) en c) betreft.

Krachtens deze bepaling moet elke Staat de noodzakelijke wettelijke maatregelen nemen om zijn rechtsmacht te vestigen ten aanzien van de in het Verdrag vermelde strafbare feiten wanneer :

- "a) het strafbare feit geheel of gedeeltelijk is gepleegd op haar grondgebied;
- b) de dader van het strafbare feit een van haar onderdanen, een van haar overheidsfunctionarissen of een van de leden van haar nationale openbare vergaderingen is;
- c) een van haar overheidsfunctionarissen, een van de leden van haar openbare nationale vergaderingen of een van de in de artikelen 9 tot en met 11 bedoelde personen, die tevens een van haar onderdanen is, bij het strafbare feit betrokken is."

Het voorbehoud dat België wenst te maken wordt in de memorie van toelichting geredigeerd als volgt ² :

"Overeenkomstig artikel 37, § 2, van het verdrag houdt België zich het recht voor artikel 17, paragrafen 1b) en c), enkel toe te passen als het strafbaar feit tevens strafbaar is gesteld in de wetgeving van de verdragsstaat waarin het is gepleegd (dubbele tenlastelegging).".

De Raad van State plaatst evenwel vraagtekens bij de strekking van dat voorbehoud, aangezien artikel 10quater van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering de rechtsmacht vaststelt van de Belgische gerechten voor daden van corruptie begaan buiten het Belgische grondgebied, ongeacht of de dader van dat strafbare feit een Belgische of een buitenlandse onderdaan is.

Zo wordt, luidens het voormelde artikel 10quater, 3°, de toepassing van het beginsel van de dubbele tenlastelegging alleen vereist wanneer de corruptie betrekking heeft op een persoon die een openbaar ambt uitoefent in een vreemde Staat die geen Lid-Staat is van de Europese Unie.

Uit de memorie van toelichting zou bijgevolg duidelijker moeten blijken wat dit voorbehoud inhoudt ten aanzien van het voormelde artikel 10quater.

(2)

Zie blz. 38.

La chambre était composée de

De kamer was samengesteld uit

Messieurs
de Heren

P. QUERTAINMONT,

conseiller d'Etat, président,
saatsraad, voorzitter,

Mesdames
Mevrouwen

J. JAUMOTTE,
M. BAGUET,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

A.-C. VAN GEERSDAELE,

greffier assumé,
toegevoegd griffier.

Le rapport a été présenté par
Mme P. VANDERNACHT, auditeur. La note du
Bureau de coordination a été rédigée par
M. Y. CHAUFFOUREAUX, référendaire adjoint.

Het verslag werd uitgebracht door
Mevr. P. VANDERNACHT, auditeur. De nota van het
Coördinatiebureau werd opgesteld door de
H. Y. CHAUFFOUREAUX, adjunct-referendaris.

La concordance entre la version française et la
version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de
M. J. JAUMOTTE.

De overeenstemming tussen de Franse en de
Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van
de H. J. JAUMOTTE.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRÉSIDENT - DE VOORZITTER,

A.-C. VAN GEERSDAELE

P. QUERTAINMONT